

การสร้างชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์
โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์)
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

THE CONSTRUCTION OF INSTRUCTIONAL PACKAGE ON CRITICAL
THINKING AND FIGURE OF SPEECH SKILLS BY USING THAI
POPULAR SONGS FOR MATTHAYOMSUKSA 3 STUDENTS OF BAN
MAE KHAM SCHOOL (PRACHANUKHOR), MAE CHAN DISTRICT,
CHIANG RAI PROVINCE

วิไลพร เสี่ยงกุล^{1*}, ยุพิน จันทรเรือง² และ ปฏิพันธ์ อุทยานกุล³
Wilaiporn Siangkuson^{1*}, Yupin Chanrourng² and Patipan Uttayanukul³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 ถ.พหลโยธิน ต.บ้านดู่ อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย 57100^{1,2,3}
Chiangrai Rajabhat University, 80 Pahonyothin Road, Baan Du Sub-district, Muang District,
Chiang Rai Province, 57100^{1,2,3}

*Corresponding author E-mail: sao_mookmik@hotmail.com

(Received: Oct 17, 2019; Revised: Dec 10, 2019; Accepted: Dec 15, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อและ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 รวมทั้งหมด 83 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

ปีที่ 3/1 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 27 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 8 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพ 84.05/84.75 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 30.74 และ 83.37 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดการสอนโดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ, บทเพลงไทยสากล, ทักษะการคิดวิเคราะห์, โวหารภาพพจน์

ABSTRACT

The aims of this study were to 1) construct and examine the efficiency of the instructional package on critical thinking and figure of speech skills by using Thai popular songs, 2) investigate the students' achievement before and after implementing the instructional package, and 3) assess the student's satisfaction towards the use of instructional package. The population was 83 Matthayomsuksa 3 students of Ban Mae Kham School (Prachanukhor) from 3 classes in the semester 1/2019. The samples were 27 students from class 3/1 selected by cluster random sampling using class as selecting factor. The research instruments were 8 sets of the instructional package on critical thinking and figure of speech skills by using Thai popular songs, 8 learning management plans, 40-item achievement test, and 20-item students' satisfaction questionnaire. The researcher conducted pre-test, implemented the instructional package, administered the

posttest, and distributed the satisfaction questionnaire to the students. The data was analyzed for percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results showed that;

1. The efficiency of instructional package on critical thinking and figure of speech skills by using Thai popular songs, in overall, was shown at 84.05/84.75 which was higher than the 80/80 standard criteria.

2. The learning achievement of students in the class implemented the instructional package on critical thinking and figure of speech skills by using Thai popular songs revealed the pre-test and posttest mean scores at 30.74% and 83.37% in which the posttest mean was higher than that of the pre-test at the significance level of .01.

. The students, in overall, showed their satisfaction at the highest level towards the use of instructional package on critical thinking and figure of speech skills by using Thai popular songs.

KEYWORDS: Instructional Package Using Thai Popular Songs as Media, Thai Popular Songs, Critical Thinking Skills, Figure of Speech

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ เป็นรากฐานสำคัญในการติดต่อสื่อสารความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รวมทั้งแสดงถึง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้ รังสรรค์ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหา ความรู้ การติดต่อสื่อสาร และการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อสร้างความ จรโลงใจ ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มคน และสังคม ช่วยสร้างความรัก ความสามัคคีให้เกิดขึ้น ในประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคน ต้องเรียนรู้ภาษาไทยให้แตกฉาน และอนุรักษ์ ภาษาไทยให้คงอยู่สืบไป (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2551)

การศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับ ปรับปรุง พุทธศักราช 2545) หมวด 4 กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์กับแนวทาง การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้จัดกระบวนการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างมีระบบและเน้น การปฏิบัติมากกว่าการท่องจำ เพื่อให้นักเรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมพร้อมทั้งเน้น การสร้างบรรยากาศให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่าง มีความสุข สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แต่ การจะได้มาจำเป็นที่ผู้เรียนต้องมีทักษะการคิด วิเคราะห์ (สำนักงานกฤษฎีกา, สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การคิดวิเคราะห์เป็นหัวใจของการแสวงหาความรู้ ช่วยให้เกิดปัญญาด้านการพิจารณาตรวจสอบ วิจัยข้อเท็จจริงให้เข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องที่ซับซ้อน ซึ่งเพ็ญศรี จันทรดวง (2545) กล่าวว่า การคิดในระดับนี้ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จึงจะสามารถอธิบายได้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาพใด นอกจากนี้การคิดวิเคราะห์ยังได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต ละเอียดรอบคอบ สามารถประเมินและตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผล

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่าเด็กไทยยังประสบปัญหาในเรื่องของการคิดวิเคราะห์อยู่น้อย ซึ่งปัญหาอาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์อย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบัน ครูผู้สอนไม่นำการคิดไปใช้จัดกิจกรรมอย่างจริงจัง โดยอาจจะสอนให้นักเรียนคิด แต่การสอนนั้นยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร (วีระ สุดสังข์, 2550) รวมทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) พบสภาพปัญหาเช่นเดียวกันกล่าวคือวิธีการสอนของครูยังไม่เน้นการคิดวิเคราะห์เน้นเพียงการท่องจำ

ในการจัดการศึกษา สิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนต้องตระหนักถึงคือ การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้กับผู้เรียน เพื่อจะสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้เต็มตามศักยภาพ ผู้สอนควรตระหนักถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการ

เรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน (สุนอมรวิวัฒน์, 2541) ดังนั้น ในการสอนภาษาไทยครูไม่ควรให้นักเรียนจดจำเพียงอย่างเดียว ควรจัดกิจกรรมที่เร้าความสนใจและหากลวิธีในการทำให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น อีกทั้งควรปรับปรุงวิธีการสอนของตนเองอยู่เสมอและควรเป็นกันเองกับนักเรียน (ผ่องศรี สุริยะป้อ, 2545)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นนวัตกรรมหนึ่งที่สนองตอบความต้องการและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการในด้านต่าง ๆ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) กล่าวว่า ชุดการสอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมให้เห็นได้ชัดเจน เร้าความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

หากพิจารณาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนในวัยนี้ชอบความสนุกสนานและต้องการเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้มีความน่าสนใจและหลากหลาย ซึ่งแนวทางที่ผู้วิจัยให้ความสนใจ คือ การใช้บทเพลงประกอบการสอน โดยบทเพลงที่ดีจะช่วยให้เกิดความสนุกสนาน ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดีและเร็วขึ้น ดังที่หวนใจ บุญยก (2544, น. 3 อ้างจาก ศิรินพรัตน์ พิธานสมบัติ, 2541,

น. 18) กล่าวว่า เพลงมีอิทธิพลต่อคนเราอย่างมาก เพราะช่วยให้ผ่อนคลายอารมณ์ จะสังเกตได้ว่า แม้แต่เด็กชั้นอนุบาลหรือประถมศึกษา ยังสามารถจดจำเพลงต่าง ๆ ได้ในเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้น ถ้าเรานำเพลงเข้ามาเป็นสื่อการสอนวิชาต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนเกิด ความอยากเรียนหนังสือด้วยความสนุกสนาน ตลอดจนสามารถจดจำเนื้อหาที่ยากได้ดีขึ้น นอกจากนี้บทเพลงยังเป็นสื่อที่ส่งเสริมในการเรียนของผู้เรียน ช่วยสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน เชื้อต่อการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ผ่านทางเนื้อร้องและความหมายของเพลง ดังที่ สุกัญญา คงสุน (2550, น. 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทเพลงว่า เป็นกระจกที่สะท้อนวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของคนไทย เนื่องจากเพลงมีความงามทางด้านวรรณศิลป์ประเภทโวหารภาพพจน์ มีการใช้ถ้อยคำเปรียบเปรยอย่างเห็นได้ชัด รวมทั้งเนื้อหาในบทเพลงยังสะท้อนวิถีชีวิตได้เป็นอย่างดี และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างมีอรรถรส มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ แฝงไว้ด้วยความหมายและความรู้สึกต่าง ๆ นานาให้แก่ผู้ฟัง

จากการสังเกตและสอบถามสาเหตุของปัญหาที่พบในการเรียนเรื่องโวหารภาพพจน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชาชนุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย คือ นักเรียนไม่เข้าใจลักษณะ และประเภทของโวหารภาพพจน์ ประกอบกับการมีอคติต่อวิชาภาษาไทย หัวข้อการเรียน

หรือเนื้อหาที่ไม่มีความคุ้นเคย บรรยากาศในการเรียนที่ไม่เอื้ออำนวย จึงทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นักเรียนเรียนรู้อย่างไม่มีความสุข และไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ซึ่งมีสาเหตุเกิดจาก นักเรียนไม่เข้าใจในการใช้โวหารภาพพจน์ เนื่องจากมีกฎเกณฑ์หรือส่วนที่ต้องจำเพราะโวหารภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ จะมีลักษณะเฉพาะของโวหารแต่ละประเภทที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานหรือ O-NET ที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชาชนุเคราะห์) ปี 2558 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.71 และปี 2559 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.03 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) โดยถือว่าคะแนนเฉลี่ยลดลงตามลำดับ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ไขปัญหา และหากลวิธีในการสร้างกิจกรรมการสอนให้มีความหลากหลาย โดยเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน รวมทั้งเป็นเครื่องมือให้กับครูผู้สอน นั่นคือการสร้างชุดการสอน ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งกิจกรรมในชุดการสอนดังกล่าว มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์โวหารภาพพจน์ในบทเพลง และสิ่งที่สะท้อนอยู่ในบทเพลงนั้น ๆ เช่น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สภาพสังคม เป็นต้น นอกจากนี้มีการเลือกใช้บทเพลงตามสมัยนิยม เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ส่งผลต่อความสนใจ

ในการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน จากการใช้ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้

2. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนโดยใช้ชุดการสอนทักษะ

การคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สูงกว่าก่อนการใช้ชุดการสอน

3. นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 83 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 27 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์)

อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แผน
ใช้เวลาสอน 16 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 ชั้นวิเคราะห์

1.1.1 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย เรื่อง ไวยากรณ์ภาพพจน์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย 6 ด้าน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (สมนึก ภัททิยธนี, 2549)

1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาในการสร้างชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ โดยศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นเลือกเนื้อหาโดยใช้สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นแกนบูรณาการเข้ากับสาระที่ 1 การอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด โดยตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ ไวยากรณ์ภาพพจน์ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบอุปมา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบอุปสัญลักษณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบอภิปจน์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบสัญลักษณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบปฏิพากย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบบุคคลาธิษฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบนามนัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์แบบสัทพจน์

1.1.3 วิเคราะห์จุดประสงค์

การเรียนรู้ โดยศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) แล้วกำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องทั้ง 5 สาระ คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และวรรณคดีและวรรณกรรม

1.2 ชั้นออกแบบ

1.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยวิเคราะห์สาระการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จุดประสงค์ ตลอดจนเนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2.2 ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญ ประเภท องค์ประกอบ ขั้นตอนการสร้าง การหาประสิทธิภาพ และแนวคิด ทฤษฎีหลักการของการสร้าง ชุดการสอน

1.2.3 กำหนดผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอน กำหนดกิจกรรม ซึ่งจะสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.2.4 นำกิจกรรมและวิธีการ ที่ใช้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และข้อเสนอแนะในการออกแบบชุดการสอนทักษะการคิด วิเคราะห์

1.2.5 สร้างชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ จำนวน 8 ชุด

1.3 ขั้นพัฒนา

นำชุดการสอนให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินคุณภาพ ความถูกต้องด้านเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบของบทเรียนในแต่ละเรื่อง รวมทั้งเสนอแนะในเนื้อหาและขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ การยอมรับค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51-5.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.0 ซึ่งผลการพิจารณาพบว่า ได้ค่าเฉลี่ยของการประเมินเท่ากับ 4.88 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ถือว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด

1.4 ขั้นทดลองใช้

1.4.1 นำไปทดลองใช้ครั้งที่ 1

ทดลองแบบ 1 : 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 คน โดยทดลองใช้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน เรียนอ่อน 1 คน เมื่อทดลองเสร็จ มีการสอบถาม สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับชุดการสอน เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น จากนั้นจึงนำผลการทดลองมาหาค่าประสิทธิภาพ พบว่า มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 66.33/67.50

1.4.2 นำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2

ทดลองแบบกลุ่มเล็กกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 10 คน โดยทดลองใช้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 4 คน เรียนอ่อน 3 คน เมื่อทดลองเสร็จ มีการสอบถาม สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับชุดการสอน เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น จากนั้นจึงนำผลการทดลองมาหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลปรากฏว่า ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 71.73/77.00

1.5 ขั้นนำไปใช้

นำชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ที่หาประสิทธิภาพแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่เรียนในภาคเรียน

ที่ 1 จำนวน 27 คน เพื่อนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์
ค่าทางสถิติในการศึกษาวิจัยต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์โวหารภาพพจน์โดยใช้บทเพลง ไทยสากลเป็นสื่อ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1. ขั้นวิเคราะห์

2.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้
แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
และขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง โวหารภาพพจน์

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแผน
การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
จากแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551

2.1.3 กำหนดการจัดการเรียนรู้
ตามขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง โวหารภาพพจน์
โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 เรื่อง

2.2. ขั้นตอนออกแบบ

2.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
จากนั้นศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับ
โวหารภาพพจน์ จากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 นำเนื้อหาที่กำหนดให้มา
กำหนดเป็นแผนการจัดการจัดการเรียนรู้
จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 16 ชั่วโมง

2.3. ขั้นพัฒนา

2.3.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้
ที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยออกแบบ

ประเมินให้ครอบคลุมเนื้อหากิจกรรม การวัดผล
และประเมินผล โดยใช้มาตรการประเมิน 5
ระดับ (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2552) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

นำผลการประเมินไปหาค่าเฉลี่ย
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมิน
คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ได้คะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 4.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ
0.16 ถือว่าเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2.4. ขั้นทดลองใช้

2.4.1 ทดลองใช้กับนักเรียน
กลุ่ม 1 : 1 กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ คือ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบ้านแม่คำ
(ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
จำนวน 20 คน โดยใช้ร่วมกับการทดลอง
ชุดการสอน จากนั้น ตรวจสอบแผนการจัด
การเรียนรู้อีกครั้ง แล้วจัดทำฉบับจริง พร้อม
ขออนุมัตินำเสนอผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้
จัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.5. ขั้นประเมินผล

นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้
ร่วมกับชุดการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านแม่คำ
(ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
จำนวน 27 คน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนต่อไป

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง

การวิเคราะห์โหราภาพพจน์โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ชั้นวิเคราะห์

3.1.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่อง โหราภาพพจน์ เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นศึกษาเอกสารและหลักการเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบเลือกคำตอบ

3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.2 ชั้นออกแบบ

3.2.1 กำหนดแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์

3.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ

3.3 ชั้นพัฒนา

3.3.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้คำแนะนำและนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

3.3.2 นำแบบทดสอบที่

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นข้อสอบที่สมบูรณ์

3.4 ชั้นทดลองใช้

3.4.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วจำนวน 80 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มรอบรู้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 12 คน

3.4.2 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.2 – 0.8 (นพพร ณะชัยพันธ์, 2552) ปรากฏว่า ข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ จาก 80 ข้อ จากนั้นนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ คำนวณโดยใช้สูตรของ Kuder Richardson (KR – 20) (นพพร ณะชัยพันธ์, 2552) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89

3.4.3 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 40 ข้อ มาจัดพิมพ์ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์

3.5 ชั้นประเมินผล

3.5.1 นำแบบทดสอบที่หาคุณภาพแล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน

3.5.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ไปใช้วัดผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชาอนุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 27 คนต่อไป	ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
	ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
	ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
	ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
	ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
4. แบบวัดความพึงพอใจ มีขั้นตอนในการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้	4.3 ขั้นพัฒนา
4.1 ขั้นวิเคราะห์	4.3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับร่าง นำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา และข้อคำถามที่แสดงความพึงพอใจ
4.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของความพึงพอใจ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ จากนั้นวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลที่ต้องการโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ ขอบเขตด้านเนื้อหา และนิยามศัพท์เฉพาะ	4.3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้ว นำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาประเมินคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยใช้สูตรการคำนวณของ นพพร ณะชัยพันธ์ (2552)
4.2 ขั้นตอนออกแบบ	4.3.3 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ ถือว่านำไปเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจได้
4.2.1 กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ จำนวน 20 ข้อ ดังนี้	
ด้านเนื้อหา จำนวน 5 ข้อ	
ด้านรูปแบบ จำนวน 7 ข้อ	
ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ	
ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 4 ข้อ	
ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราการประเมินคุณภาพ 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert และมีเกณฑ์การให้คะแนน (พิสุทธาอารีราษฎร์, 2550) ดังนี้	4.4 ขั้นทดลองใช้
	4.4.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับ

นักเรียนกลุ่มใหญ่ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบ้านแม่คำ(ประชานุเคราะห์) อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน

4.4.2 ตรวจทานแบบสอบถามความพึงพอใจอีกครั้ง แล้วจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับจริง

4.5 ขั้นตอนประเมินผล

นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้แล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านแม่คำ(ประชานุเคราะห์) อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 27 คนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการสอน จำนวน 8 ชุด ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ใช้เวลาเรียน 16 ชั่วโมง
3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

4. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน ใช้เกณฑ์ มาตรฐาน 80/80
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความรู้ของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. หาค่าเฉลี่ย และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอน

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอน ทักษะการคิดวิเคราะห์วิเคราะห์ภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย มีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 84.05/84.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 32.89 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.30 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน – หลังเรียน

ทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t	P-Value
หลังเรียน	27	32.89	4.41	26	28.19**	0.0000
ก่อนเรียน	27	12.30	2.77			

* $P < .01$

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดการสอน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.53) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ ไวยากรณ์ภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านเนื้อหา	4.50	0.50	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านรูปแบบ	4.48	0.59	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้	4.58	0.61	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.75	0.43	พึงพอใจมากที่สุด
รวม	4.58	0.53	พึงพอใจมากที่สุด

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากับ 84.05/84.75 เนื่องจากการวิเคราะห์

เนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการออกแบบและได้ศึกษาทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ มีการคัดเลือกบทเพลงที่ทันสมัยตามความนิยมของเด็กในปัจจุบัน สะท้อนแนวคิดและไวยากรณ์ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลง อีกทั้งการที่ได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาประกอบกับการตรวจสอบและประเมินเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จึงได้ชุดการสอนที่มีความน่าสนใจ มีความเหมาะสมด้านเวลา ขนาด รูปแบบ และสีของตัวอักษรที่ใช้ประกอบ การใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย แบบฝึกหัดแต่ละชุดมีคำสั่งที่ชัดเจน มีการวัดและประเมินผล

รวมถึงมีการแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนอย่างถูกต้อง และให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เพื่อวัดระดับความรู้ของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ มีความสนุกสนาน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความต้องการทราบความหมายของบทเพลงนั้น ๆ และมีความเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏอยู่ในเพลง เพราะการนำบทเพลงมาใช้ในการสอนภาษาไทยช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง นอกจากจะให้ความไพเราะด้านเนื้อร้องและทำนองแล้ว เพลงยังสอดแทรกความรู้คติเตือนใจอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล ทองทิพย์ (2550) ที่ศึกษาผลการใช้เพลงลูกทุ่งประกอบการเรียน เรื่อง คำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงลูกทุ่ง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.20/84.00

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการใช้ชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ โวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเชื่อมั่น 0.01 มีค่าเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนสูงกว่าร้อยละก่อนเรียน คือ 83.37 เนื่องจากเพลงที่นำมาใช้สอนมีภาพพจน์ที่ชัดเจน นักเรียนเข้าใจและสามารถอธิบายได้ว่า ภาพพจน์นั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร ประกอบกับตัวอย่างภาพพจน์ที่ปรากฏในเพลงมีความทันสมัยมากกว่าในหนังสือเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนด้วยชุดการสอนดังกล่าว อีกทั้งการให้ผลย้อนกลับทันทีเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นการเสริมแรงให้กับนักเรียนได้ทราบผลการเรียนของตนเองทันทีรวมทั้งการใช้แผนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

มีเทคนิควิธีสอนที่น่าสนใจ ทำหาคำความสามารถของผู้เรียน ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะนักเรียนแต่ละคนสามารถศึกษาได้เร็วหรือช้าตามวุฒิภาวะด้านสติปัญญาและความพร้อมของแต่ละคน โดยชุดการสอนที่สร้างขึ้นนักเรียนมีโอกาสควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนต้องรู้และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล จิตวิทยาการเรียนรู้ การฝึกหัด ดังที่ พรพรรณวิภา เสาวเรียง (2549) กล่าวถึง จิตวิทยาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ว่า ต้องอาศัยความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และลักษณะนิสัย รวมทั้งฝึกให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้เรียนต้องมีความพร้อม และครูผู้สอนต้องตรวจสอบความพร้อมทั้งจัดกิจกรรมเสริมให้เกิดแรงจูงใจในทางบวก กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจในการทำงาน จากการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตพบว่านักเรียนที่มีการเรียนรู้ได้เร็วจะมีความกระตือรือร้นในการศึกษา ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนมากขึ้น ไม่ต้องรอเรียนพร้อมกับคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับบุญชู สนสกุล (2553) ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้เพลงไทยลูกทุ่ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ โดยใช้เพลงไทยลูกทุ่ง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐาน ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการสอน มีเนื้อหาที่ไม่ยากเกินความรู้ความสามารถของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เกิดความเชื่อมโยงความรู้จากการร้องเพลง มีเนื้อหาที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน เข้าใจ น่าสนใจ ตรงกับวัยของผู้เรียน เมื่อกำหนดให้คิดวิเคราะห์สิ่งสะท้อนอยู่ในบทเพลง ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีบังอร จุ้ยศิริ (2550) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในวิชาภาษาไทย หลังจากที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำชุดการสอนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรศึกษาขั้นตอน

การจัดการเรียนรู้และกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะบูรณาการการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับเวลา เนื้อหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

2. เพลงไทยสากลที่จะนำมาเป็นสื่อเพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์เนื้อหาและคุณค่าในบทเพลง ครูผู้สอนควรหาเพลงตามสมัยนิยมและมีเนื้อหาที่แฝงด้วยคุณค่าและแนวคิดเพื่อสร้างความสนใจความกระตือรือร้น และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

3. ระหว่างการทำกิจกรรม ครูควรมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ดูแลให้คำแนะนำกำลังใจ ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด อาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เน้นให้นักเรียนตระหนักถึงคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน ในขณะที่เรียนด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โหวหารภาพพจน์ โดยใช้บทเพลงไทยสากลเป็นสื่อ ไม่เปิดดูเฉลยก่อนทำกิจกรรมแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

4. ควรมีการซักซ้อมการใช้อุปกรณ์สื่อการสอนที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน

5. การเรียนด้วยชุดการสอนทุกครั้ง ครูไม่ควรเร่งเวลา ควรให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยความสนใจ เต็มใจและตั้งใจทำจริง ๆ ถ้านักเรียนเบื่อควรให้นักเรียนหยุดพักก่อน

6. ครูควรมีการสรุปเนื้อหาสำคัญของโหวหารภาพพจน์แต่ละเรื่องทุกครั้ง เมื่อเรียนจบในแต่ละเรื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาชุดการสอนที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ให้มีความหลากหลาย และสามารถนำไปใช้บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้ชุดการสอนแบบนี้กับการสอนโดยวิธีอื่น

3. ควรศึกษาทำการวิจัยเกี่ยวกับ

ความคงทนในการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย*, 5(1), 7-19.

นพพร ณะชัยขันธ. (2552). *สถิติเบื้องต้นสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน.

บุญชู สนสกุล. (2553). *การพัฒนาชุดการสอนภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).

ผ่องศรี สุริยะป้อ. (2545). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเพลง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

พรรณวิภา เสาวเรือง. (2549). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

พิกุล ทองทิพย์. (2550). *ผลการใช้เพลงลูกทุ่งประกอบการเรียน เรื่อง คำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

พิสุทธา อาริราษฎร์. (2550). *การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

เพ็ญศรี จันทรดวง. (2545). *แผนการเรียนหนังสือเสริมทักษะจุดพัฒนาทักษะกระบวนการภาษาไทย ซีรีย์ 7*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

วีระ สุตสังข์. (2550). *การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ศิรินทร์ พิธานสมบัติ. (2541). *ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการใช้บทเพลงประกอบการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศรีบังอร จัยศิริ. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับการสอนปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2558). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สืบค้นจาก <http://www.niet.or.th>
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). การวัดผลการศึกษา. กาลสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สุกัญญา คงสุน. (2550). การศึกษาเชิงวิเคราะห์สำนวนและโวหารภาพพจน์ในเพลงไทยลูกทุ่งของชายเมืองสิงห์. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- สมน อมรวิวัฒน์. (2541). “ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้” การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี. กรุงเทพฯ: ไอเดีย สแควร์.
- หวนใจ บุญยก. (2544). การพัฒนาแผนการสอนคำวิชาภาษาไทยโดยใช้เกมและเพลงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (การศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

